

**แนวทางการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการเสียภาษีเงินได้
 บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก**
**DEVELOPING GUIDELINES FOR UNDERSTANDING OF PERSONAL INCOME TAX
 IN MEASOT DISTRICT, TAK PROVINCE**

กัณฑ์นิษฐ์ จูรัตน์*
 วาสนา จรุงศรีโชติกำจร**

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาค้นคว้าความรู้ความเข้าใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตอำเภอแม่สอด 2. เพื่อวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตอำเภอแม่สอด โดยกำหนดขอบเขตการศึกษาไว้เฉพาะเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก และกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนผู้มีเงินได้ที่จะต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในเขตอำเภอแม่สอด จำนวน 61,436 คน จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 397 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถาม และการวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้สถิติค่าเฉลี่ย ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 58.2 โดยมีอายุระหว่าง 36-45 ปี ร้อยละ 32.7 เป็นส่วนมาก มีสถานภาพสมรสคิดเป็นร้อยละ 52.9 เป็นส่วนมาก มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 40.6 มีอาชีพอิสระคิดเป็นร้อยละ 26.1 มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 20,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 73.5 เป็นส่วนมาก เมื่อเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ตามตัวแปร เพศ อายุ สถานภาพ วุฒิการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน พบว่า ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก อยู่ในระดับปานกลาง แนวทางการพัฒนาควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาทำการจัดอบรมให้ความรู้เรื่อง ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาให้กับประชาชน รวมไปถึงการรณรงค์โดยการแจกแผ่นพับให้กับผู้เสียภาษีเพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจภาษีเงินได้บุคคลธรรมดารวมถึงขั้นตอนการเสียภาษีอย่างละเอียดไปตามแหล่งที่มีการประกอบกิจการของผู้มีเงินได้

คำสำคัญ : แนวทางการพัฒนา,ความรู้ความเข้าใจ,ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา,ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

Abstract

The study of knowledge relating personal income tax of population in Maesot district, Tak province, this research studied the knowledge relating personal income tax of the population in Maesot district and analyzed guidelines in developing personal income taxation focusing on Maesot district, Tak province. Samplings of this study are the taxpayers who are required to pay personal income tax in Maesot district are 61,436. From a sample of 397 people. A research instrument was questionnaires and a statistical used in data analysis is average. The results found that the female 58.2%. The age in between 36-45 years, and 32.7 %. The marital status percentage of respondents in marital status, 52.9 in divorce. In have bachelor's degree, 40.6 % works as a freelance, and, 26.2 have incomes per month lower than 20,000 bath was 73.5%. From comparison of the knowledge

*,** มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร วิทยาเขตแม่สอด

concerning personal income tax of the Maesot population based on variables which are gender, age, marital status, education background, occupation, and the income per month found that the degree of understanding in personal income taxation of the population was at moderate level. Development guidelines should be given to relevant agencies to organize training for knowledge on Individual income tax for people including the campaign by distributing leaflets to taxpayers to disseminate knowledge and understanding of personal income tax as well as detailed tax procedures in accordance with the source of income Development, knowledge, personal income tax, personal income tax

Keywords: Guidelines, Knowledge, Personal Income tax, Taxpayer

บทนำ

ภาษีอากรจัดเป็นรายได้หลักของประเทศ เพราะเป็นการจัดหารายได้เพื่อนำมาใช้ในการบริหารประเทศ โดยการจัดเก็บภาษีอากร ได้มีการแบ่งการจัดเก็บการเสียภาษีอากรออกตามวิธีการประเมินภาษี จำแนกด้วยหลักการรับภาษีอากรทั้งทางตรงและทางอ้อม ฯลฯ ซึ่งไม่ว่าจะจำแนกด้วยวิธีไหน ประเภทของภาษีอากรที่สำคัญในประเทศไทย ก็ประกอบไปด้วย ประเภทหลัก ดังนี้ ตามฐานเงินได้ เช่น ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีธุรกิจเฉพาะ ภาษีหัก ณ ที่จ่าย ภาษีมูลค่าเพิ่ม และอากรแสตมป์ ทั้งนี้ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นแหล่งรายได้สำคัญแหล่งหนึ่งของประเทศ และข้อมูลเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อภาครัฐ ในหลายมุม เช่น เป็นสิ่งสะท้อนถึงรายได้ภาคครัวเรือน โดยเฉพาะฐานเงินเดือน และฐานเงินฝากที่ขยายตัวในแต่ละปี รวมทั้งเป็นสิ่งสะท้อนถึงความรู้ความเข้าใจในการยื่นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาอีกด้วย ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดานั้นมีฐานกว้างครอบคลุมประชาชนผู้มีเงินได้ทั่วประเทศเนื่องจากการจัดเก็บภาษีบุคคลธรรมดาซึ่งมีเงินได้ตามมาตรา 39 แห่งประมวลรัษฎากร เป็นการจัดเก็บภาษีในอัตราก้าวหน้า กรมสรรพากรมีนโยบายกำกับดูแลผู้เสียภาษีโดยวิธีใกล้ชิดและเป็นปัจจุบัน เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและทัศนคติที่ดีในการเสียภาษีเพื่อเป็นประโยชน์ในการบริหารการจัดเก็บภาษี ถึงแม้ว่ากรมสรรพากรจะมีนโยบายประชาสัมพันธ์ให้ผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มีความรู้ความเข้าใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เช่น การจัดทำคู่มือ แนะนำความรู้ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และการยื่นแบบแสดงรายการให้กับผู้เสียภาษี การแนะนำการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบอินเทอร์เน็ต และเว็บไซต์ของกรมสรรพากร การขอคำแนะนำ และติดต่อสอบถามเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากเจ้าหน้าที่ของกรมสรรพากรผ่านทางโทรศัพท์ เป็นต้น แต่ยังมีประชาชนผู้เสียภาษีอากรในท้องถิ่นอีกจำนวนมากที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและการยื่นแบบแสดงรายการซึ่งอาจจะมีการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขของกฎหมายภาษีอากรในแต่ละปี (สุพรรณิ พุทธิรัตน์, 2559)

ดังนั้นเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติและสร้างความรู้สึที่ดีในการเสียภาษีนั้น ทุกภาค ส่วนที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นกรมสรรพากร ผู้ทำหน้าที่จัดเก็บภาษีหรือสถาบันการศึกษาต่างๆ ที่มีหน้าที่ในการให้บริการวิชาการสู่สังคม จึงควรมีส่วนร่วมอย่างตั้งใจและจริงจัง ที่จะให้ความรู้และข้อมูลที่เพียงพอสำหรับการเสียภาษีที่ถูกต้อง ครบถ้วนและเป็นธรรม ในขณะที่เดียวกันประชาชนผู้มีเงินได้ซึ่งมีหน้าที่เสียภาษีทุกคนก็ควรจะต้องเปิดใจเรียนรู้เพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีที่ถูกต้อง ผู้วิจัยหนึ่งในนิตินิตินมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร แม่สอด ซึ่งเป็นหนึ่งในสถาบันอุดมศึกษาที่มีศักยภาพเพียงพอที่จะให้บริการวิชาการ ด้านวิชาการสู่สังคม จึงได้ดำเนินการสำรวจความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ของประชาชนในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เพียงพออันเป็นแนวทางสำหรับการให้บริการ ความรู้ด้านภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา อันก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ประชาชนผู้มีเงินได้ นำมาซึ่งประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นในสังคมและประเทศชาติในลำดับต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก
2. เพื่อวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัด

ตาก

ระเบียบวิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษา

ประชากรเป้าหมายในการศึกษา คือ ประชาชนผู้มีเงินได้ ที่จะต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก จำนวน 61,436 คน (สำนักงานเขตสรรพากรพื้นที่, 2559) ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างโดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ "ทาโรยามาเน" (Taro Yamane, 1973:125) ได้ขนาดกลุ่ม ตัวอย่างจำนวน 397 คน แสดงการคำนวณ ดังนี้

สูตรของ "ทาโรยามาเน" (Taro Yamane, 1973:125)

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

โดยที่

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

N = ขนาดของประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้

แทนค่า

$$\begin{aligned} n &= \frac{61,436}{1+(61,436(0.05^2))} \\ &= \frac{61,436}{3.5} \\ &= 397 \text{ คน} \end{aligned}$$

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจความรู้ความเข้าใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก โดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา เงินได้ต่อเดือนและอาชีพ

ตอนที่ 2 เป็นแบบทดสอบ 2 ตัวเลือก (ถูก-ผิด) จำนวน 30 ข้อ สอบถามความรู้ความเข้าใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขต อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษานี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากประมวลรัษฎากร เอกสารตำราวารสารทางวิชาการ รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวล เพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างของเครื่องมือ

ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม จากนั้นนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอที่ปรึกษา

ขั้นตอนที่ 4 ลงพื้นที่แจกแบบสอบถามให้กับประชาชนในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

ขั้นตอนที่ 5 เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเพื่อเตรียมวิเคราะห์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการโดยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาตรวจสอบ ความถูกต้อง สมบูรณ์ ผู้วิจัยวิเคราะห์ประมวลผลข้อมูลด้วยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าร้อยละ ความรู้ความเข้าใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขต อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

4.2 วิเคราะห์ระดับความรู้ความเข้าใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชน ในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก โดยนำค่าคะแนนที่ผู้ตอบแบบทดสอบได้ถูกต้องมาเทียบกับเกณฑ์การประเมินเป็นค่าร้อยละ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล แบบลักษณะข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา และอาชีพ พบรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวน และร้อยละข้อมูลส่วนบุคคล

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	166	41.8
หญิง	231	58.2
อายุ		
ต่ำกว่า 25 ปี	70	17.6
26-35 ปี	104	26.2
36-45 ปี	130	32.7
46-55 ปี	83	20.9
56-59 ปี	10	2.5
สถานภาพ		
โสด	152	38.3
สมรส	210	52.9
หย่าร้าง	35	8.8
ระดับการศึกษา		
ระดับมัธยมปลาย/ปวช.	84	21.2

อนุปริญญา/ปวส.	81	20.4
ปริญญาตรี	161	40.6
ปริญญาโท	14	3.5
อื่นๆ	57	14.4
อาชีพ		
พนักงานของรัฐ	61	15.4
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	17	4.3
พนักงานเอกชน	100	25.2
อิสระ	104	26.1
ค้าขาย	84	21.2
อื่นๆ	31	7.8
รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่า 20,000 บาท	292	73.5
20,001-40,000 บาท	97	24.4
40,001-60,000 บาท	8	2.0
60,000-80,000 บาท	0	0
มากกว่า 80,000 บาท	0	0
รวม	397	100

ตารางที่ 1 แสดงจำนวน และร้อยละข้อมูลส่วนบุคคลกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 58.2 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 41.8 มีอายุระหว่าง 36-45 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 32.7 รองลงมาคืออายุระหว่าง 26-35 คิดเป็นร้อยละ 26.2 จบการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.6 รองลงมาคือ ระดับมัธยมปลาย/ปวช. คิดเป็นร้อยละ 21.2 อาชีพอิสระมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 26.1 รองลงมาพนักงานเอกชน คิดเป็นร้อยละ 25.2 รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 20,000 บาท มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 73.5 รองลงม รายได้ต่อเดือน 20,001-40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 24.4

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการตอบแบบสอบถาม ความรู้ความเข้าใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

ตารางที่ 2 ระดับความรู้ความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำถาม	จำนวนผู้ตอบถูก (จำนวน 397 คน)	ร้อยละ
1. ผู้ที่มีเงินได้พึงประเมินจะต้องยื่นแบบ ภ.ง.ด. 90 หรือ ภ.ง.ด. 91 ณ สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาทุกแห่ง (สรรพากรเขต/อำเภอ) เท่านั้น	280	70.5
2. เนื่องจากผู้มีเงินได้ประกอบอาชีพ แตกต่างกันกฎหมายจึงได้แบ่งเงินได้พึงประเมินออกเป็นกลุ่มๆ ตามความเหมาะสม	279	70.3
3. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจัดเก็บจากบุคคลธรรมดา ห้างหุ้นส่วนสามัญ หรือคณะบุคคล ที่ไม่ใช่นิติบุคคล ผู้ถึงแก่ความตายระหว่างปีภาษี และกองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่ง	262	66.0
4. ผู้มีเงินได้ต้องระบุเลขประจำตัวประชาชนของบิดา มารดาที่ผู้มีเงินได้ใช้สิทธิหักลดหย่อนค่าอุปการะเลี้ยงดูในแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	259	65.2
5. ฐานภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเรียกว่าเงินได้สุทธิ	257	64.7
6. การหักลดหย่อน หมายถึง การหักค่าใช้จ่ายเพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระภาษีให้แก่ผู้เสียภาษี	254	64.0
7. ค่าลดหย่อนเงินสมทบที่จ่ายเข้ากองทุนประกันสังคมให้หักลดหย่อนได้ตามจำนวนที่จ่ายจริง	249	62.7
8. เงินรางวัลจากการถูกลากกินแบ่งรัฐบาลได้รับการเสียภาษี	244	61.5
9. ผู้มีเงินได้ที่ได้แจ้งขอคืนเงินภาษีที่ชำระไว้เกินจะได้รับคืนเงินภาษีจากกรมสรรพากรโดยเป็นเช็คสั่งจ่าย	240	60.5
10. ผู้มีเงินได้ที่มิได้มีเลขบัตรประชาชนไม่สามารถใช้แทนเลขประจำตัว ผู้เสียภาษีอากรได้	235	59.2
11. การยื่นแบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบอินเทอร์เน็ต จะทำได้เฉพาะกรณีที่ไม่มีภาษีต้องชำระ	228	57.4
12. ผู้ประกอบการธุรกิจที่มีเงินได้จากการสินค้าและบริการ จะต้อง ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้- บุคคลธรรมดา ภ.ง.ด. 90	226	56.9
13. เงินได้จากเงินเดือน โบนัส หักค่าใช้จ่ายได้ร้อยละ 40 แต่ไม่เกิน 60,000 บาท	222	55.9

ตารางที่ 2 ระดับความรู้ความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

คำถาม	จำนวนผู้ตอบถูก (จำนวน 397 คน)	ร้อยละ
14. เงินได้สุทธิ หมายถึง จำนวนเงินได้พึงประเมินหลังจากหักค่าใช้จ่าย และค่าลดหย่อน	217	54.7
15. การยื่นแบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านระบบอินเทอร์เน็ต จะทำได้เฉพาะบุคคลธรรมดา	217	44.7
16. ผู้มีเงินได้ที่มีอายุตั้งแต่ 50 ปี จะได้รับการยกเว้นเงินได้สุทธิ	210	52.9
17. เงินได้สุทธิที่ต่ำกว่า 100,000 บาท ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้	207	52.1
18. กรณีบิดาของผู้มีเงินได้มีรายได้เกิน 30,000 บาท ผู้มีเงินได้ไม่สามารถหักค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดา	194	48.9
19. จำนวนบุตรที่จะนำมาหักค่าลดหย่อน ได้ไม่เกิน 5 คน	193	48.6
20. กรณีผู้มีหน้าที่เสียภาษีไม่ได้ยื่นแบบแสดงรายการไว้จะถูกปรับ 5 เท่าของเงินภาษีที่ต้องชำระ	182	45.8
21. เงินได้พึงประเมิน หมายถึง เงินได้ที่กฎหมายไม่ได้บังคับให้เราต้องเอามาเสียภาษี	181	45.6
22. ผู้มีเงินได้ที่มีเงินได้พึงประเมินสามารถขอชำระภาษีส่วงหน้า ก่อนถึงกำหนดเวลาการยื่นแบบปกติได้	180	45.3
23. กรณีผู้มีเงินได้ฝ่ายเดียวให้หักค่าลดหย่อนบุตรได้ตามที่กฎหมาย กำหนดไม่เกิน 20,000 บาท	178	44.8
24. ผู้มีเงินได้สามารถหักค่าลดหย่อน สำหรับตัวผู้มีเงินได้เท่ากับ 60,000	173	43.6
25. ค่าเบี้ยประกันชีวิตสำหรับผู้มีเงินได้ให้หักลดหย่อนได้ระหว่างเดือนมกราคม-พฤษภาคม	168	42.3
26. ผู้มีเงินได้ที่ไม่มีคู่สมรส และมีเงินได้จากการค้าขายทั่วไป ที่ไม่ได้เกิดจากการจ้างแรงงาน ที่ได้รับในระหว่างปีภาษีนั้นเกิน 30,000 บาท มีหน้าที่ต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	164	41.3

27. โดยทั่วไปผู้จ่ายเงินได้จะหักภาษีของผู้มีเงินได้ไว้เป็นเงินสำหรับภาษีโดยประมาณเพื่อนำส่งกรมสรรพากร เงินที่หักไว้นี้เรียกว่า เงินได้พึงประเมิน	162	40.8
28. กรณีไม่ชำระภาษีตามระยะเวลาที่กำหนดหรือชำระภาษีไม่ถูกต้อง จะต้องเสียเงินเพิ่มร้อยละ 2.5 ต่อเดือนของเงินภาษีที่ต้องชำระ	162	40.8
29. หากผู้มีเงินได้คำนวณภาษีแล้วมีเงินภาษีที่ต้องชำระน้อยกว่าภาษีหัก ณ ที่จ่ายผู้มีเงินได้สามารถแจ้งความประสงค์ขอคืนเงินภาษีที่ชำระไว้เกินได้	148	37.3

ตารางที่ 2 ระดับความรู้ความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

คำถาม	จำนวนผู้ตอบถูก (จำนวน 397 คน)	ร้อยละ
30. บุคคลธรรมดาที่มีเงินได้พึงประเมิน ประเภทการจ้างแรงงานหรือเงินเดือนเพียงประเภทเดียวจะต้องยื่นแบบ ภ.ง.ด. 91 ภายใน เดือนมกราคม – กุมภาพันธ์ของปี	133	33.5
ผลรวมร้อยละเฉลี่ย	52.39	

จากตาราง 2 พบว่าระดับความรู้ความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา อยู่ในระดับความพึงพอใจ ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 52.39 เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า การตอบถูกเป็นส่วนมากคือผู้มีเงินได้พึงประเมินจะต้องยื่นแบบ ภ.ง.ด. 90 หรือ ภ.ง.ด. 91 ณ สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาทุกแห่ง(สรรพากรเขต/อำเภอ)เท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 70.5 รองมาคือผู้มีเงินได้ประกอบอาชีพแตกต่างกัน กฎหมายจึงได้แบ่งเงินได้พึงประเมินออกเป็นกลุ่มๆ ตามความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 70.3 รองมาคือภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจัดเก็บจากบุคคลธรรมดา ห้าง-หุ้นส่วนสามัญ หรือคณะบุคคล ที่ไม่ใช่นิติบุคคล ผู้ถึงแก่ความตาย ระหว่างปีภาษี และกองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่ง คิดเป็นร้อยละ 66 รองมาคือผู้มีเงินได้ต้องระบุเลขประจำตัวประชาชนของบิดา มารดาที่ผู้มีเงินได้ใช้สิทธิ์หักลดหย่อนค่าอุปการะเลี้ยงดู ในแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา คิดเป็นร้อยละ 65.2 รองมาคือฐานภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเรียกว่า เงินได้สุทธิ คิดเป็นร้อยละ 64.7 และมีผู้ตอบถูกน้อยที่สุดคือผู้มีเงินได้ที่ไม่มีคู่สมรส และมีเงินได้จากการค้าขายทั่วไป ที่ไม่ได้เกิดจากการจ้างแรงงาน ที่ได้รับในระหว่างปีภาษีนั้น (ตั้งแต่ 1 มกราคม – 31 ธันวาคม) เกิน 30,000 บาท มีหน้าที่ต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา คิดเป็นร้อยละ 41.3รองมาคือโดยทั่วไปผู้จ่ายเงินได้จะหักภาษีของผู้มีเงินได้ไว้เป็นเงินสำหรับภาษีโดยประมาณเพื่อนำส่งกรมสรรพากรเงินที่หักไว้นี้เรียกว่า เงินได้พึงประเมิน คิดเป็นร้อยละ 40.8 รองมาคือกรณีไม่ชำระภาษีตามระยะเวลาที่กำหนดหรือชำระภาษีไม่ถูกต้องจะต้องเสียเงินเพิ่มร้อยละ 2.5 ต่อเดือนของเงินภาษีที่ต้องชำระ คิดเป็นร้อยละ 40.8 หากผู้มีเงินได้คำนวณภาษีแล้วมีเงินภาษีที่ต้องชำระน้อยกว่าภาษีหัก ณ ที่จ่ายผู้มีเงินได้สามารถแจ้งความประสงค์ขอ

คืนเงินภาษีที่ชำระไว้เกินได้ คิดเป็นร้อยละ 40.8 และบุคคลธรรมดาที่มีเงินได้พึงประเมินประเภทการจ้างแรงงานหรือเงินเดือนเพียงประเภทเดียวจะต้องยื่นแบบ ภ.ง.ด. 91 ภายใน เดือนมกราคม – กุมภาพันธ์ของปี คิดเป็นร้อยละ 35.5

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตอำเภอแม่สอด และเพื่อวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตอำเภอแม่สอด ผู้วิจัยใช้วิธีการสำรวจเป็นแบบสอบถามเชิงสำรวจและแบบสอบถามในการทดสอบความรู้ความเข้าใจในด้านภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ประชากรเป้าหมายในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนผู้มีเงินได้ ที่จะต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก จำนวน 61,436 คน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่างจำนวน 397 คน กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ "ทาร์รียามาเน่" โดยใช้แบบสอบถามและแบบทดสอบ เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.) จากข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 397 คน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 58.2 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 41.8 มีอายุระหว่าง 36-45 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 32.7 รองลงมาคืออายุระหว่าง 26-35 คิดเป็นร้อยละ 26.2 จบการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.6 รองลงมาคือ ระดับมัธยมปลาย/ปวช. คิดเป็นร้อยละ 21.2 อาชีพอิสระมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 26.1 รองลงมาพนักงานเอกชน คิดเป็นร้อยละ 25.2 รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 20,000 บาท มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 73.5 รองลงรายได้ต่อเดือน 20,001-40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 24.4

2.) แบบทดสอบ เป็นการวัดระดับความรู้ความเข้าใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก จากการศึกษาพบว่าโดยเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างมีพวาระดับความรู้ความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา อยู่ในระดับความพึงพอใจ ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 52.39 เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่ามีการตอบถูกเป็นส่วนมากคือผู้ที่มีเงินได้พึงประเมินจะต้องยื่นแบบ ภ.ง.ด. 90 หรือ ภ.ง.ด. 91 ณ สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาทุกแห่ง (สรรพากรเขต/อำเภอ) เท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 70.5 รองมาคือผู้มีเงินได้ประกอบอาชีพแตกต่างกันกฎหมายจึงได้แบ่งเงินได้พึงประเมินออกเป็นกลุ่มๆ ตามความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 70.3 รองมาคือภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจัดเก็บจากบุคคลธรรมดา ห้าง-หุ้นส่วนสามัญ หรือคณะบุคคล ที่ไม่ใช่นิติบุคคล ผู้ถึงแก่ความตายระหว่างปีภาษี และกองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่ง คิดเป็นร้อยละ 66 รองมาคือผู้มีเงินได้ต้องระบุเลขประจำตัวประชาชนของบิดา มารดาที่ผู้มีเงินได้ใช้สิทธิ์หักลดหย่อนค่าอุปการะเลี้ยงดู ในแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา คิดเป็นร้อยละ 65.2 รองมาคือฐานภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเรียกว่า เงินได้สุทธิ คิดเป็นร้อยละ 64.7 และมีผู้ตอบถูกน้อยที่สุดคือผู้มีเงินได้ที่ไม่มีคู่สมรส และมีเงินได้จากการค้าขายทั่วไป ที่ไม่ได้เกิดจากการจ้างแรงงาน ที่ได้รับในระหว่างปีภาษีนั้น (ตั้งแต่ 1 มกราคม – 31 ธันวาคม) เกิน 30,000 บาท มีหน้าที่ต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา คิดเป็นร้อยละ 41.3รองมาคือโดยทั่วไปผู้จ่ายเงินได้จะหักภาษีของผู้มีเงินได้ไว้เป็นเงินสำหรับภาษีโดยประมาณเพื่อนำส่งกรมสรรพากรเงินที่หักไว้เรียกว่า เงินได้พึงประเมิน คิดเป็นร้อยละ 40.8 รองมาคือกรณีไม่ชำระภาษีตามระยะเวลาที่กำหนดหรือชำระภาษีไม่ถูกต้องจะต้องเสียเงินเพิ่มร้อยละ 2.5 ต่อเดือนของเงินภาษีที่ต้องชำระ คิดเป็นร้อยละ 40.8 หากผู้มีเงินได้คำนวณภาษีแล้วมีเงินภาษีที่ต้องชำระน้อยกว่าภาษีหัก ณ ที่จ่ายผู้มีเงินได้สามารถแจ้งความประสงค์ขอคืนเงินภาษีที่ชำระไว้เกินได้ คิดเป็นร้อยละ 40.8 และบุคคลธรรมดาที่มีเงินได้พึงประเมินประเภทการจ้างแรงงานหรือเงินเดือนเพียงประเภทเดียวจะต้องยื่นแบบ ภ.ง.ด. 91 ภายใน เดือนมกราคม – กุมภาพันธ์ของปี คิดเป็นร้อยละ 35.5

อภิปรายผล

การศึกษาความรู้ความเข้าใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา คิดเป็นร้อยละ 52.39 เนื่องจากส่วนใหญ่มีอายุ 36-45 ปี และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี โดยส่วน

ใหญ่ยังไม่มีประสบการณ์ในการเสียภาษีหรือคิดคำนวณภาษี เพราะส่วนมากจะได้รับจดหมายจากกรมสรรพากรให้ไปเสียภาษีให้กับกรมสรรพากร ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของบัณฑิต นินนานนท์ (2550) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ปัญหาความรู้ความเข้าใจด้านแยกประเภทเงินได้ ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาความรู้ความเข้าใจด้านแยกประเภทเงินได้ในภาพรวมของด้านนี้มีปัญหาระดับปานกลาง

การศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก พบว่าขาดความรู้ความเข้าใจในด้านความรู้ทั่วไปในการแยกประเภทผู้มีเงินได้ การคิดคำนวณเงินได้พึงประเมิน ระยะเวลาในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ซึ่งรวมไปถึงการหักภาษี ณ ที่จ่ายของผู้จ่ายเงิน และข้อมูลการเสียเบี้ย ปรับ และเงินเพิ่ม ผู้วิจัยพบว่าควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาทำการจัดอบรมให้ความรู้เรื่อง ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาให้กับประชาชน รวมไปถึงการรณรงค์โดยการแจกแผ่นพับให้กับผู้เสียภาษีเพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจภาษีเงินได้บุคคลธรรมดารวมถึงขั้นตอนการเสียภาษีอย่างละเอียดไปตามแหล่งที่มีการประกอบกิจการของผู้มีเงินได้ ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของสายสมร สังข์เมฆ (2553, บทคัดย่อ) ในเรื่องความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในจังหวัดภูเก็ต คือ ควรมีการให้ความรู้เกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแก่กลุ่มบุคคลที่ยังมีความรู้ความเข้าใจน้อย เช่น ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น ผู้ที่มีอาชีพเจ้าของกิจการหรือค้าขาย โดยการเผยแพร่ความรู้หลากหลายรูปแบบ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์สื่อวิทยุโทรทัศน์จัดนิทรรศการ จัดการอบรมสัมมนา และจัดการอบรมเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแก่กลุ่มที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับการเสียภาษีโดยตรง

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งนี้

1. กรมสรรพากรควรจัดให้สำนักงานสรรพากรพื้นที่ที่มีการจัดฝึกอบรมให้ความรู้เรื่อง ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาให้กับประชาชน โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงกฎหมายภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
2. สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขา ควรมีการรณรงค์โดยการแจกแผ่นพับให้กับผู้เสียภาษีเพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจภาษีเงินได้บุคคลธรรมดารวมถึงขั้นตอนการเสียภาษีอย่างละเอียดไปตามแหล่งที่มีการประกอบกิจการของผู้มีเงินได้ ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา
- 3 จัดให้ผู้เสียภาษีสามารถสืบค้นข้อมูลการแสดงรายได้ จากหนังสือรับรองการหักภาษี เงินได้หัก ณ ที่จ่ายผ่านระบบอินเทอร์เน็ต เพื่อให้ผู้เสียภาษีสามารถตรวจสอบการแสดงรายได้ครบถ้วน

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาความรู้ความเข้าใจในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขต อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความคิดเห็น ความต้องการ และทัศนคติของประชาชนในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก
2. ควรศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการชำระภาษีของประชาชนในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

เอกสารอ้างอิง

กรมสรรพากร. (2559). **ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา**. สืบค้นเมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2559, จาก

<http://www.rd.go.th/publish/309.0.html>.

กรมสรรพากร.(2559). **การบริจาคเงินภาษีให้แก่พรรคการเมือง**. สืบค้นเมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2559, จาก

http://www.boi.go.th/thai/how/taxation_011.asp#1.

ณัฐวิทย์ เชื้อพรหม,กิตติพันธ์ คงสวัสดิ์เกียรติ (2556). **ความพึงพอใจของประชาชนต่อการ**

- ยื่นชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่านทางอินเทอร์เน็ตในเขตกรุงเทพมหานคร. สืบค้นเมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2559, จาก <http://thaiejournal.com>
- นิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะ,สิงห์ชัย อรุณวุฒิพงศ์. (2558). การบัญชีภาษีอากร. ห้างหุ้นส่วน จำกัด ทีพีเอ็น เพรส. บัณฑิต นินนานนท์ (2550). ปัญหาการเสียเงินได้บุคคลธรรมดา.[ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2559, จาก www.mcjou.com/index.
- เบนจามิน บลุ่ม. (2542). ความรู้. สืบค้นเมื่อวันที่ 18 กันยายน 2559, จาก <https://th.wikipedia.org>
- พีระพงษ์ ละอ้าคา. (2557). ประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ. สืบค้นเมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2559, จาก <http://www.uniquetmsu.msu.ac.th>
- มนัส มนูญกุลกิจ (2552). ประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา.[ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2559, จาก <http://thesis.swu.ac.th>
- สรรพากร,กรม. (2553). คำแนะนำการยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภ.ง.ด.90 ภ.ง.ด. 91. สืบค้นเมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2559, จาก <http://www.rd.go.th>
- สายสมร ลังษ์เมฆ (2553). ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา.[ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2559, จาก <http://www.rpu.ac.th>
- สุเมธ ศิริคุณโชติและคณะ (2552). บทบาทของศาลภาษีอากรในการครองสิทธิของผู้เสียภาษีอากรใน ศตวรรษที่ 21.[ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2559, จาก <http://www.library.coj.go.th>